

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

FRANCISCI|| XAVERII EPISTOLA-||RVM LIBRI|| QVATVOR||

Francisco <de Javier>

Mogvntiæ, 1600

VD16 J 197

P. Ignatio Romam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43721

hominem idoneū exigas velim. Neq; enim erit, opinor difficile, procuratorem aliquem reperire locupletem, ne nostrarum fortunarum periculo negotietur, neu acerbius exigendo pauperes vexet: quem diuinarum rerum meditationibus instructum ad sacrorum mysteriorum frequentationem adducas, eique muneri volentem præficias. Deus nos pro sua benignitate coniungat in cælo.
Dat. III. Non. Aprilis Goæ.

Patri meo in Christo P. Ignatio Romæ.

Epist. VI.

*Gratia & caritas Christi D. N. sit nobiscum
semper. Amen.*

FEBRUARIO mense proximo scripsi ad te de meo ex Iaponia in Indiam reditu, de multitudine Ethnicorum ad Christū aggregata, de Cosmi Turriani, & Ioānis Ferdinandi industria qui à me Amāgucij relictī Christianos iam factos, quiq; quotidie fiūt, excolunt diligēter. Propediem duo è Societate Amangucium proficiscētur, qui partim Turrianum sua opera iuuent, partim etiā Iaponica lingua erudiantur: vt cum spectata virtute Patres istinc aduenerint in Iaponicas Academias ituri, paratos habeant fideles interpretes, quibus vtantur. Amangucij iam Dei benignitate Societatis domicilium est constitutum tam procul ab vrbe Roma. Ab-

est quippe à Goa amplius quadragies cētena millia passuū, & ducenta: ab Vrbe Roma leucarū amplius sex millia. Post sextū diē, Deo approbāte, tres è Societate, in his duo sacerdotes ad Sinarum regnū profecturi sumus. Id regnū è regione Iaponiē est longe amplissimū, acribus ingeniis, hominibusq; eruditis vel maxime frequentatū. Nam quantū ego cognoscere potui, florēt apud eos studia doctrinarū: atq; vt quisq; doctissim⁹ est, ita cæteris & dignitate excellit, & potestate. Religionēs, quibus Iapones vtuntur, satis cōstat petitas ab Sinis. Imus spei fiduciāq; diuinā pleni. Confidimusq; Christi nomen in Sinas aliquādo penetraturum. Quāso te Deū pro his, qui in Iaponia sunt, quiq; in Sinas contēdunt, p̄cari ne desinas: vbi in Sinas Deo fauēte puenerim⁹, de nostro aduētū, deq; spe p̄pagandæ religionis ad te perscribā pluribus.

Collegij Goani Rectorem Gasparem Belgam constitui, virū spectatæ virtutis, & cœlestibus donis cumulatū: eundemq; concionatorem egregiū, & ciuitati vniuersæ, ac domesticis vnice carum. Omnes, qui in his locis versantur, tum Patres, tū fratres, ei parere iussi. Itaq; sane lætus, & domesticarū rerū sollicitudine vacuus p̄ficiscor in Sinas. Si forte Deus me absente, Gasparem euocarit è vita, chirographū apud illū reliqui obfirmatum, quo Rector ei à me substitutus declaretur. Id

me vt

me ut facerē longinquitas locorū admonuit. Visum etiā est ēre Christiana ante meum in Sinas discessum præcipere, ut proximo anno certus homo è Societate hinc in Lusitaniam, atq; inde Romā cū litteris mitteretur; ex quo corā cognosceretis, quanto opere viros huius vitę laboribus, & periculis exercitos, ac probatos hæc loca desiderēt. Nam eiusmodi qui sunt, plurimum in amplificatione diuini cultus proficiunt: cæteri quamuis docti homines, si parum in ærumnis, sint vexationibusque spectati, admodum parum. Pro usu, quem Iaponiæ habeo, cum omnibus Iaponum salutis consulturis, tum vero nostris ad Iaponicas Academias ituris duo plane sunt necessaria: primum magnus rerum usus ex ærumnis, ac periculis, & interiore sui cognitione comparatus. Nam in Iaponia maiora frigorum, inopiæ, cæterarumque rerum incommoda subituri sunt, quam usquam in Europa. huc accedent insectationes, & ludibria indigenarum, qui peregrinos vix homines ducunt, maxime vero Bonziorum, qui diuinæ legis præcones acerrime insectantur, quamquam in hisce ipsis incommodis mirifice gustatur

DEVS. In Iaponicas Academias sacra Missæ supellex non videtur propter longinquitatem, & latrocinia itinerum, tuto posse perferri. Itaque in tot ærumnis, atque vexa-

tionibus, cum, & sacrificij solatium, & Eucharistiæ præsidium desit; satis apparet, quanta tandem virtute, ac robore animi septos esse oporteat eos, quibus Iaponica Gymnasia destinantur. Deinde ab ingenio doctrinaque instructos esse conuenit, ut Iaponum interrogationibus facile, appositeque respondeant. Plurimum autem refert eos esse Philosophiæ, maxime vero Dialecticæ peritos, ut possint Iaponum pertinaciam coarguere, ac reuincere: nimirum ut ostendant, eos sibi non constare, sed dicere plane contraria. Eosdem non ignaros esse velim Astrologiæ. Iapones enim mirum in modum cognoscere auct de lunæ ac solis defectionibus, cur luna toties crescat, totiesque decrescat. Item illa; unde imbres, nix, grando nascatur: qui cometæ, tonitrua, fulgura, & alia eiusmodi existant. Incredibile est talium rerum explicatio quantum valeat ad conciliandas Iaponum voluntates. Hæc de Iaponicis rebus, ac moribus scire te volui, quoniam ad delectum eorum, qui mittendi sunt, caput est nosse mores eius loci, quo mittantur. Sæpenumero mihi in mentem venit ad Iaponicum negotium Belgas, aut Germanos Patres per appositos iudicare, quippe frigoris, laborisque patientes: cum præsertim in Italia, & Hispania, quod vernaculam linguam ignorent, nullum in concionando usum habeant.

Etsi

Et si enim ut agere possint cum socijs, qui in Iaponia sunt, Hispanici, aut Lusitanici sermonis rudes esse non debent; tamē eiusmodi linguā Indico, & Iaponico itinere, in quo biennium minimum ponitur, satis addiscēt. Vnum est quod sane scire te velim, primum aliquem Societatis hic desiderari, instituti nostri peritum imprimis, ac studiosum, cui scilicet tecū vetus cōsuetudo intercesserit. Tali inquam viro Goanum hoc domicilium, & tot locis sparsa Societas carere nō potest, si quidem ad instituti nostri leges, & constitutiones conformanda est. Nec vero necesse est eum esse cōcionatorem: tamē si cōcionandi facultate careat, vsui tamen nobis erit, & emolumento. Oro te atq; obsecro per Iesum, ut aliquem abs te ipso delectum huius Collegij Rectorem constituas: ut enim is non abundet doctrinarū sciētia; tamē quisquis erit tuo iudicio delectus, profecto talis erit, qualem hęc domus requirit. Patres quippe ac fratres, qui hisce in locis versantur, mirandum in modū expetunt ab vrbe moderatorē eiusmodi, qui tecum diu ac multum fuerit. Is si anniuersarias octonum dierum Indulgentias, quibus populus certis diebus festis, ad cōfessionis, & Eucharistię sacramenta inuitetur, istine secum attulerit; rem populo per gratam fecerit, diuinoq; cultui per opportunam. Vix

dici potest, Iubilæum ab te missum quam multis saluti fuerit. Eiusmodi autem indulgentias Pontificio diplomate comprehensas, autoritate obfirmatas, cum signis pendentibus mitti ad nos velim. Neq; enim hic desunt, qui huiusmodi Pontificis beneficia si quid horum desit, in dubium vocent. Nam & Iubilæum, quod misisti, calumniari conati sunt quidam negantes testatum esse, & Pontificia autoritate firmatum, quod vilitatis signis careret; attamen DEO approbante, vim, & autoritatem obtinuit suam.

E re diuina est, Sacerdotes, è Societate huc venturos diligenter prius probari. Spectatis enim Sacerdotibus hic opus est. Patrẽ Simonem, & si forte is absit, Rectorem Collegij Conimbricensis per literas commonefeci, ne Patres, qui nulli in Lusitania vsui sunt, ad nos mittantur: eosdem enim nihilo fore vtiliores in India. Magni autem referret, edici ab te, ne quisquam omnino Societatis Sacerdos Indiã peteret prius, quàm peregrinorum ritu Romam profectus à Præposito Generali probatus esset.

Per mihi per inquam, gratum erit, si domestico alicui præcipies, vt me de omnibus Patribus, qui nobiscum Parisiis Romam venerunt, deq; cæteris faciat certiozem. Itemque de incrementis Societatis, de Collegiorum, ac Domorum, Professorumq; Patrum numero,

numero, de viris etiam insignibus in Societatem adscriptis, deque hominibus doctrina, atque eruditione præstantibus, quibus Societas aucta est, ad nos diligenter copioseque perscribat. Eiusmodi n. epistola ingentes labores, quos terra, marique tum apud Iapones, tum apud Sinas perferimus, magno utique solatio leuabit. DEVS nos in cœlestium felicitate, & (si ex eius gloria futurum est) in hac vita coniungat. Id enim, si mihi imperetur, obedientiæ vi effici nullo negotio potest. Omnes mihi liquido affirmant, è Sinarum regno Hierosolymam adiri posse. Si ita esse comperero, quot inde leucis distet, quot mensium iter sit, faciam ut scias. Datæ V. Idus Aprilis. Anno. M. D. LII. Goa.

Tuus minimus filius, longissimeque exulans,
Franciscus Xauerius.

P. Simoni Roderico in Lusitaniam.

Epist. VII.

Gratia & caritas Christi D.N. &c.

MATTHÆVS, & Bernardus Iapones qui me inde usque ex Iaponia in Indiam sunt profecuti, veniunt istuc eo consilio, ut in Lusitaniam atque Italiam profecti Christianæ religionis amplitudinem viderent, ac perspiciant potissimum Romæ: inde domum reuersi comperta ab se & visa renuntiēt
ciuibus